

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în cauza penală privind-o pe

Levcenco (Mîrzac) Elizaveta Pantelei, născută la 08.12.1982, originară din mun. Chișinău, cu viza de reședință în mun. Chișinău, str-la 1 Circului, nr.14, domiciliată în mun. Chișinău, str. Toporașilor, 14.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 01.10.2015 - 01.12.2015 (prima instanță);
2. 14.01.2016 - 02.02.2016 (instanța de apel);
3. 29.03.2016 - 27.09.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Levcenco (Mîrzac) Elizaveta a fost condamnată în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, la 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe lui Levcenco (Mîrzac) Elizaveta i-a fost adăugată parțial la pedeapsa aplicată, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani

închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 90 alin. (11) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea i-a fost suspendată pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani, cu obligarea acesteia, ca în termenul dat, să nu săvârșească alte infracțiuni.

Acțiunea civilă înaintată de SA "Franzeluța" s-a admis și s-a încasat de la Levcenco Elizaveta în beneficiul SA "Franzeluța" prejudiciul material în sumă de 6371,35 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, avînd calitatea de controlor-casier la magazinul specializat "Franzeluța nr. 18" din str. Mihail Sadoveanu 21, mun. Chișinău, avînd obligația conform contractului individual de muncă nr. 93-01-06/142 din 17 decembrie 2012 și a contractului cu privire la răspunderea materială individuală deplină, să păstreze cu grijă bunurile materiale ale întreprinderii încredințate în scop de păstrare și în alte scopuri și să ia măsurile cuvenite pentru evitarea pierderilor, în perioada de 20 iunie 2015 pînă la 11 august 2015, avînd scopul delapidării averii străine, intenție care a apărut spontan, a însușit mijloace bănești în sumă de 8900 lei, cauzînd părții vătămate, societatea pe acțiuni "Franzeluța" un prejudiciu echivalent cu 445 unități convenționale.

În drept, acțiunile inculpatei Levcenco (Mîrzac) Elizaveta au fost încadrate în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul Partole Liliana, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, pronunțarea unei noi hotărîri prin care Levcenco (Mîrzac) Elizaveta să fie recunoscută vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni închisoare. În conformitate cu art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe să-i fie adăugată la pedeapsa aplicată, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a deține funcții de răspundere materială pe un termen de 2 (doi) ani.

În argumentarea apelului apelantul a invocat că:

- instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatei Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, aplicîndu-i o pedeapsă blîndă, care nu va asigura atingerea scopului pedepsei, corectarea și reeducarea inculpatei, precum și prevenirea de noi infracțiuni;

- instanța nu a luat în considerație și faptul că, Levcenco (Mîrzac) Elizaveta

anterior fiind condamnată pentru comiterea infracțiunii cu violență careva concluzii necesare nu și-a făcut și fiind în termenul de probă a mai comis o nouă infracțiune, conform materialului caracteristic prezentat în privința lui Levcenco (Mîrzac) Elizaveta au fost întocmite două procese verbale pe art. 63 Cod contravențional.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută fără modificări sentința.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpata Levcenco (Mîrzac) Elizaveta a săvârșit infracțiunea incriminată, iar pedeapsa aplicată este proporțională.

La fel instanța de apel a reținut că inculpata Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, recunoscând în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, nesolicitând administrarea de noi probe, a solicitat prin cerere scrisă examinarea cauzei penale pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (f.d. 117, vol. I), fiind dispusă examinarea cauzei în procedură simplificată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, fiind audiată în ședința de judecată potrivit regulilor de audiere a martorului, inculpata Levcenco (Mîrzac) Elizaveta a susținut declarațiile date la faza de urmărire penală, a confirmat datele indicate în rechizitoriu, susținând că conștientizează că a comis o infracțiune și se căiește de cele comise, fiind de acord să restituie prejudiciul.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că judecând cauza penală instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatei Levcenco (Mîrzac) Elizaveta în fapta incriminată și a încadrat corect acțiunile acesteia în baza art. 191 alin. (1) Cod penal – delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile cu folosirea situației de serviciu.

Astfel, instanța de apel a statuat că instanța de fond constatând ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpata Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, ținând cont de prevederile legale a art. 61,75 Cod penal, i-a stabilit acesteia pedeapsa în limitele sancțiunii legii aplicate, măsura de pedeapsă stabilită de către instanța de judecată fiind adecvată faptei comise de inculpată, fiind totodată respectate și prevederile legale ale art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, la stabilirea pedepsei instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie categoriei infracțiunilor mai puțin grave, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatei, de

circumstanțele cauzei care atenuează și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate.

La fel, instanța de apel a considerat, că pedeapsa de 6 (șase) luni închisoare, suspendată condiționat în temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 2 (doi) ani, este o pedeapsă proporțională faptei comise de către inculpata Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, este una echitabilă, iar corectarea acesteia este posibilă fără a fi privată de libertate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Călugăreanu Vitalie, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia în partea condamnării lui Levcenco (Mîrzac) Elizaveta în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri cu excluderea aplicării art. 90 Cod penal.

În recursul declarat recurentul a indicat următoarele motive:

- instanța de fond și de apel au admis erori de drept la motivarea hotărîrilor, privind aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal - condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, iar aceasta s-a soldat cu numirea pedepsei neechitabile;

- instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilirea duratei și quantumului pedepsei, în cazul stabilirii pedepsei cu aplicarea art. 90 alin. (11) Cod penal, ignorînd prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, care prevede că: „Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel;

- instanța nu a luat în considerație faptul că inculpata anterior a mai comis o infracțiune intenționată prevăzută de art. 157 Cod penal, careva concluzii nu și-a făcut și fiind în termenul de probă a mai comis o nouă infracțiune intenționată, prejudiciul material nefiind achitat integral, astfel instanța era obligată să indice care circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc temei pentru aplicarea art. 90 Cod penal.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

În acest sens, Colegiul penal menționează că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, ce stipulează că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, în urma cercetării materialelor cauzei acesta s-a confirmat, astfel, instanța de apel la respingerea apelului și individualizarea pedepsei inculpatei nu a ținut cont pe deplin de dispozițiile art. 75 alin. (1) și (2) Cod penal, care stipulează că, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.*

În aceeași ordine de idei, se mai remarcă că, criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia, de aceea persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Sub aspectul prevederilor legale enunțate, Colegiul penal lărgit statuează că pedeapsa este echitabilă când impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Mai mult, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte

persoane. Practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că legiuitorul potrivit art. 62 Cod penal, a constituit sistemul de pedepse în temeiul trecerii de la o pedeapsă mai ușoară la alta mai aspră. Se presupune că această consecutivitate va orienta instanțele judecătorești spre alegerea unei pedepse mai ușoare dintre pedepsele alterative prevăzute de legea penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că instanțele de fond și de apel la individualizarea pedepsei inculpatei nu au ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal, nu au examinat în deplină măsură și obiectiv toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează atât negativ cât și pozitiv persoana inculpatei și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Totodată, instanța de recurs atestă că deși în decizia sa (f.d.166, vol.I), instanța de apel indică că „*Levcenco (Mîrzac) Elizaveta nu prezintă pericol social*”, deși aceasta menține soluția primei instanțe în partea stabilirii celei mai aspre pedepse prevăzute de art. 191 alin. (1) Cod penal, chiar dacă executarea acestei pedepse a fost suspendată pe un termen de probațiune.

Mai mult de atât, la circumstanțe a cauzei ca atenuante, conform art. 76 Cod penal, în privința inculpatei Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, Colegiul penal lărgit reține faptul că are la întreținere doi copii minori, circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal nu au fost stabilite.

Totodată, Colegiul penal lărgit indică că aceasta a recunoscut vina, acceptînd examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și s-a căit sincer.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal avînd în vedere atât principiul umanismului prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, consideră că nu este rațională aplicarea pedepsei cu închisoare inculpatei Levcenco (Mîrzac) Elizaveta, iar aplicarea pedepsei sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani, v-a atinge scopul restabilirii echității sociale, corectarea acesteia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatei, cât și din partea altor persoane.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că în cauză este prezentă eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care urmează a fi corectată de către instanța de recurs, prin casarea, în partea stabilirii

pedepsei, a hotărîrilor contestate, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi hotărîri în această parte.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Călugăreanu Vitalie, casează în partea stabilirii pedepsei sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 01 decembrie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în cauza penală în privința lui Levcenco (Mîrzac) Elizaveta Pantelei, rejudecă cauza în această parte, pronunțînd următoarea hotărîre.

Levcenco (Mîrzac) Elizaveta Pantelei se consideră condamnată în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, aplicîndu-i pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 (o sută cincizeci) unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art. 90 alin. (11) Cod penal, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui Levcenco (Mîrzac) Elizaveta Pantelei, urmează să se execute de sine stătător.

Se mențin celelalte dispoziții ale hotărîrilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 octombrie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru